

Itéljen az Isten.

— Irta Sis Vladimir, bolgár író a harctéren. —

Hajnalodik, Lovas járőr vágat a faluba. Az öreg Nina ép az imént kelt föl és ki-jött az udvarra. Látja, hogy bilgárok és eleinte alig tud szóhoz jutni az örömtől. Aztán eléjük fut és a házba hívja őket.

— Nem mehetünk, anyó, szét kell néznünk, nincsenek-e a faluban szerbek.

— Szerbek? Vannak — két csendőr, meg az őrmesterük, verje meg őt az Isten!

— Miért, anyó, bántott?

A vén asszony sir.

— Megölte a fiamat, Koljut! Az egyetlen gyermekemet. Micsoda ember volt, Istene, micsoda ember! És az őrmester megölte. Azt mondta, Kolju szembeszállott vele. Persze! Megvédte a feleségét! Azért lőtte le az a szerb a fiamat. Verje meg az Isten!

— Majd elbánunk mi vele, hol bujkál?

— Ott abban a házban a templom mellett. Várjatok csak! Hadd menjek én előbb. Megnézem, mit csinálnak, alusznak-e még? Miért keresnétek a veszélyt?!

A vén asszony nem várja be a feleletet és a templom felé siet; ott megáll egy házikónak az ajtaja előtt. Az ajtó nyitva. Belép. A három szerb a földön fekszik és alszik. Köröskörül üres palackok hevernek. Bor- és pálinkaszag ül a szobában. A fegyverek az ajtóhoz támasztva és mellettük ott alszik a három szerb, köztük fiának a gyilkosa. Az anya lelke előtt megint feltűnik meggyilkolt fiának a véres homloka, megmeredt szeme és duzzad, elnémult ajka... Így nézett ki a fia, amikor holtan haza hozták. És a gyilkosa most itt fekszik és alszik...

Az arcába tekint. Mennyire hasonlít az ő meggyilkolt áldozatához! Ő is fiatal, az orra éles és a homloka ívelt, akár a Koljué...

— Vajjon él-e még az anyja? Persze, hogy él még... egyszer beszélt is róla. És ez talán az egyetlen fia... Megöljem? Itt vannak a töltött fegyverek... Már öreg vagyok és gyöngye... de a fegyver elsütéséhez nem is kell erő.

Szeme megtelik könnyel:

— Itéljen fölötte az Isten!

Összeszedi mind a három fegyvert és kiset az utcára. A katonák már türelmetlenek.

— Nos?

— Itt vannak a fegyvereik. Alszanak és más fegyverük nincs. Eredjétek és kötözzétek meg őket. De — ugy-e nem gyilkoljátok meg őket?

— Csak azt, anyó, aki megölte a fiadat. A fiadért bosszút fogunk állani — a másik kettőt pedig csak elfogjuk. A gyilkos lakoljon életével. Ugy-e ott van köztük?

— A gyilkos? nem — nincs köztük. Hárman vannak, de nincs köztük. A gyilkost valaki fölvaltotta. Fogjátok el őket, aztán gyertek vissza reggelire. Addig majd készítetek tejet. Menjétek... az Isten majd ítélkezik fölötte.

A katonák elbáméskodnak az anyón és aztán elmennek, hogy elfogják a három csendőrt.

A vén asszony keresztet hány magára és a szemét az égre szegzi:

— Bocsáss meg, Kolju, bocsáss meg, fi-am! Neki is van édes anyja... Itélkezzék fölötte az Isten!

És azzal bemegy a házba, hogy reggelit készítsen a fáradt, éhes katonáknak.

A husfogyasztás korlátozása.

— A szegedi vendéglők hétfőtől kezdve. —

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos lap csütörtöki számában rendelet jelent meg a hus- és zsirfogyasztás újabb korlátozásáról. A rendelet szerint szerdán és pénteken húst nyers, vagy pedig feldolgozott állapotban forgalomba hozni tilos. A hét többi napjain egy étkezésre egy személynek legfeljebb egy husételt szabad kiadni. Ezeken a napokon a hal is husételnek számít. Nem számít ellenben husételnek az olyan ételnemű, amely legfeljebb ötven gramm húst vagy husneműt tartalmaz. Hétfőn olyan ételeket, amelyeknek előállításához zsir szükséges, tilos előállítani, vagy forgalomba hozni. A kormányrendelet a magánháztartásokra nem vonatkozik.

Szombaton délután öt órakor értekezlet volt a városházán dr. Samogyi Szilveszter polgármester elnöklése alatt, amelyen a zsir- és husfogyasztásra vonatkozó kormányrendelet egyes pontjait vitatták meg. A polgármester ismertette a rendeletet, amely szerint kedden és csütörtökön vágási tilalom lép életbe. Szerdán és pénteken húst egyáltalán nem szabad forgalomba hozni, sem pedig hús felhasználásával készült ételeket eladni. Ezeken a napokon a hal nem számít husételnek. Szabad ellenben vesét, velőt, májat, tüdőt fogyasztani. Azokon a napokon, amikor a husfogyasztás meg van engedve, egy személynek egyszerre csak egy husételt szabad kiszolgáltatni. Ez a passzus a vendéglőkre vonatkozik. Abból a szempontból, hogy egy személy csak egy husételt fogyaszthat, a hal is husételnek számít. Hétfőn a zsir hozzáadásával készült ételeket sem készíteni, sem eladni nem szabad. Hétfőn a vajjal, vagy olajjal készült ételek árusítása sincs megengedve. A hentesek és mészárosok a hústalan napokon nem árusíthatnak húst, csak zsirt és szalonnát.

Az értekezleten a szegedi vendéglősök és hentesmesterek is képviselve voltak, akik az egyes pontokhoz hozzászóltak és akiknek a hozzászólása és szaktanácsa után a polgármester a rendelet egyes pontjaiban meghatározott rendelkezéseket a következőképpen detaillirozta:

A hústalan napokon halat szabad forgalomba hozni. A zsirtalan napon csak a saját zsirjában elkészíthető husételeket szabad kiszolgáltatni. Így például sertéskarnádlt, — amennyiben a saját zsirjában elkészíthető, — adhat a vendéglős a vendégének. Friss sültkolbász is árusítható, ha az a saját zsirjában sült. Az előző napról megmaradt husételt, ha ahhoz külön zsir nem szükséges, szintén szabad kiszolgáltatni.

A Royal kávéházban minden este

Balla Kálmán

hirneves szölista. Szeged legkedveltebb zenekara játszik.

Beszélgessünk.

*

A fahonvéd: Későre jár már, uram. Ilyenkor csak a szerelmesek szoktak az utcán járni, vagy akiket a záróra kizavar a kávéházakból.

En: Pedig én egyik csoporthoz sem tartozom. Öregedő embernek nem való már sem a szerelem, sem a kávéház.

A fahonvéd: Az öregséggel pedig nem kell mindig előhozakodni. Csak a bűn öreg.

En: Van fiatal, friss bűn is. Sokkal több, mint az ember hinné. Ki hitte volna, hogy még ebben a véres időben is lopnak az emberek?

A fahonvéd: Ez a világ sora. Ki pénzt lop, ki kórházi lepedőt, meg miegymást, van olyan is, aki csókot lop.

En: Az utóbbit nem is kell lopni, jön az magától, csak az embernek bele ne fáradjon a szája.

A fahonvéd: Oda jutottunk, hogy ma-holnap már az étkezésbe sem igen fáradhat bele a szánk. Megcsinálták már a hústalan napot, a zsirtalan napot, ugyan mi van még hátra?

En: Lesz, vagy talán van is: eukortalan nap, tejtelen nap, sótalan nap és haltalan nap.

A fahonvéd: Jó szerencse, hogy még nap-talan napot nem csináltak.

En: Erre is rákerül a sor, ha így haladunk. És aztán jön a levegőtelen nap és felem-talan, felkopik majd az álunk.

A fahonvéd: Csak talán még így nem álunk? En csak azon gondolkozom, hogy is lehetséges az, hogy ételneműt alig kapni és mégis oly nagy a pucc, hogy példa még nem volt rá, mióta világ a világ.

En: Ez a háborús idő költészete. Ma mindenki tovább nyújtózkodik, mint a takarója ér. Sőt az nyújtózkodik igazán, aki a takaróját minél gyakrabban emelgeti, vagy változtatja.

A fahonvéd: Mint Matókné a szósz.

En: Ha Matókné ma élne, nem változtatná oly gyakran a szósz, mert a liszttel is csehlül állunk.

A fahonvéd: Ha már liszt nem lesz, akkor nem lesz cseh-pimasz sem.

En: Az mindig volt és mindig lesz. Ez minden időben kerül, mint eső után a gomba.

A fahonvéd: De a jó Isten akárhová tegye, én lemondanék róla. Nem kívánja a testi berendezésem.

En: Sok mindent nem kíván az ember és mégis élni kénytelen vele.

A fahonvéd: A házasetben is úgy van vele az ember. Hol az asszony az urával, hol a férj a feleségével kénytelen együtt élni.

En: Néha mással is. Sőt gyakran is talán.

A fahonvéd: Bizony olyan idöket élünk most, hogy csak az házasedjék, akinek megengedik a viszonyai.

En: A viszonyt fenn lehet tartani a házasetben is.

A fahonvéd: Már csak amondó vagyok, hogy közös lónak turós a háta.

En: De vitéz honvédünk, ma már nincsen se ló, se turó.

A fahonvéd: Se baj, csak szerelem legyen. A költő is azt mondta: Addig boldog a szívünk, amíg szeretni tud.

En: A boldogság az nagy csoda! Majdnem olyan nagy, mint a piaci árak. A boldogságot azonban még a maximált áron felül sem lehet megszerezni.

A fahonvéd: Akinek tiszta a lelkiismerete, az boldog lehet és akinek van mit aprítani a tejbe, az még tejet is ihat.

En: Egyszóval minden a pénzen fordul meg.

A fahonvéd: Csak az a baj, hogy a pénz meg mindenféle kézen megfordul.

En: És addig fordul, hogy gyakran a rendeltetési helyétől fordul el.

A fahonvéd: Én meg azoktól fordulok el, akik a jótékonytágot magukkal szemben gyakorolják.

En: Akkor vitéz honvédünk, maga teljesen eljutott a forduló pontra...